

Janne Heikkinen kok

Kirjallinen kysymys Digi- ja väestötietoviraston käsittelyajoista

Eduskunnan puhemiehelle

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) perustettiin vuonna 2020 korvaamaan aiemmat alueelliset maistraatit ja Väestörekisterikeskus. Perustamisen jälkeen virasto on kärsinyt pitkistä käsittelyajoista, mikä on aiheuttanut vaivaa kansalaisille.

Edunvalvontapäätösten käsittelyajat ovat verrannollisesti pitkiä muihin käsittelyaikoihin nähden. DVV:n omien arvioiden perusteella edunvalvonta-asian käsittelyssä kestää lyhimmillään 12,5 kuukautta ja pisimmillään 18 kuukautta.

Paikoittain viraston toiminnasta on löydettävissä kaksinkertaista byrokratiaa. Eräissä tilanteissa edunvalvontapäätöstä on jouduttu hakemaan toistamiseen samoille alaikäisille henkilöille lyhyen ajan sisään. Tästä huolimatta kumpikin hakuprosessi on kestänyt lähes yhdeksän kuukautta, vaikka samat asiat on vastikään käyty lävitse.

Eduskunnan oikeusasiamies on käsitellyt DVV:n käsittelyaikoja edunvalvonta-asioissa (EOAK/4661/2021) ja apulaisoikeusasiamies DVV:n käsittelyaikoja (EOAK/5001/2022). Oikeusasiamies toteaa lausunnossaan:

"Edellä todetusta osapuolten aktiivisuudesta ja nyttemmin nähtävissä olevasta käsittelyaikojen myönteisestä kehityksestä huolimatta saamani selvitys ja laillisuusvalvonnassa yksittäisten edunvalvontakanteluiden perusteella tekemäni havainnot tukevat kuitenkin johtopäätöstä, että julkinen valta ei ole Digi- ja väestötietoviraston perustamisessa ja sen jälkeenkään kaikin osin onnistunut toteuttamaan asianmukaisen ja viivytyksettömän käsittelyn vaatimuksia edunvalvonta-asioissa. Käsittelyaikojen pitkittymisen taustalla on ollut siirtyminen kohti täysin digitaalista käsittely-ympäristöä. On paradoksaalista, että Digi- ja väestötietovirasto, jonka tehtävänä on edistää yhteiskunnan digitalisaatiota, on itse kompuroinut holhoustoimen palveluiden digitalisatiossa."

Apulaisoikeusasiamiehen lausunnon perusteella parannusta on tapahtunut eräillä viraston toiminnan osa-alueilla, mutta ongelmia esiintyy edelleen etenkin edunvalvontaa koskevien selvitysten osalta. On selvää, että näin pitkät käsittelyajat tuottavat kohtuutonta vaivaa kansalaisille henkilökohtaisesta tilanteesta riippumatta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 58/2024 vp

Mitä Digi- ja väestötietoviraston pitkille käsittelyajoille on tehty vuoden 2021 Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksen jälkeen,

miten nykyisiin pitkiin käsittelyaikoihin aiotaan puuttua ja

millä tavoin kaksinkertaista byrokratiaa vähennetään DVV:n toiminnassa?

Helsingissä 29.2.2024

Janne Heikkinen kok